IV WKG. Najważniejsze wydarzenie podsumowujące miejsce Polski Wschodniej na mapie gospodarczej kraju

Jerzy Leszczyński, Marszałek Województwa Podlaskiego; Jarosław Worobiej z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i Tomasz Kozłowski, prezes Wschodniego Klastra Budowlanego oraz Przewodniczący Podlaskiego Forum Gospodarczego podsumowali w środę 11 października zakończony przed blisko dwoma tygodniami IV Wschodni Klaster Gospodarczy.

- Tegoroczna edycja Kongresu, która odbyła się w dniach 27-28 września przyciągnęła do Białegostoku rekordową liczbę 1500 gości: biznesmenów, inwestorów, polityków z regionu, kraju, Europy, a także finansistów i samorządowców, ekspertów i naukowców. Byli też marszałkowie z pozostałych województw Polski Wschodniej, przedstawiciele miast subregionów województwa podlaskiego. W ciągu dwóch dni odbyło się 30 paneli dyskusyjnych, w których wzięło udział 200 gości. Rozmawialiśmy o najważniejszych sprawach gospodarczych województw Polski Wschodniej - taka formuła obowiązywała od początku i tej formuły się trzymamy – mówił Jerzy Leszczyński, Marszałek Województwa Podlaskiego. - To z pewnością było najważniejsze wydarzenie gospodarcze podsumowujące miejsce województw Polski Wschodniej na mapie gospodarczej kraju.

Jak podkreślił marszałek Leszczyński rozmawiano na temat obecnej sytuacji gospodarczej, ale i ekspansji na Wschód. Wiodącym hasłem tegorocznego WKG był zresztą „Pomysł na Wschód”.

- Pomimo, że obecnie nasz eksport kieruje się głównie na zachód, to jesteśmy w momencie zmiany modelu gospodarczego, opartego dotychczas na taniej sile roboczej. Stąd potrzeba szukania możliwości na różnych obszarach. Nasze firmy czeka ekspansja na wschód co potwierdzają liczne rozmowy na kongresie, ale i Polsko-Kazachskie Forum Gospodarcze, jakie miało miejsce jeszcze przed Kongresem – podkreślał marszałek Leszczyński. – Bardzo ważnym tematem w kontekście przyszłości naszych województw było pytanie o kontynuowanie Programu Polski Wschodniej, jak również Polityki Spójności. Myślę, że to wybrzmiało bardzo mocno w czasie Kongresu i te postulaty trafią do rządu, Komisji Europejskiej i innych państw europejskich, gdzie teraz trwa dyskusją nad przyszłością Unii Europejskiej. To było też ważne miejsce i ze względu promocji – pokazaliśmy że potrafimy zorganizować duże wydarzenie gospodarcze które świetnie promuje nasze województwo w kraju i na świecie. Na panelach była konkretna merytoryczna rozmowa.

Podobnego zdania był i Podlaski Urząd Wojewódzki, który w tym roku obok podlaskich przedsiębiorców współpracował przy organizacji Kongresu. Głównymi organizatorami WKG byli Województwo Podlaskie i Grupa PTWP S.A. w Katowicach.

– Już same liczby świadczą o tym, że kongres jest potrzebny. To, że było 30 debat, 1500 gości, ponad 100 tematów poruszonych, około 200 prelegentów – nie ma wątpliwości Jarosław Worobiej z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. – Podkreślić

należy, że jest to wspaniała promocja województwa, ale co bardzo ważne – nie jest to tylko przedsięwzięcie dla ekspertów. To także ważne dla mieszkańców regionu, a uczestnikom Kongresu pomaga identyfikować potrzeby województwa i jego mieszkańców.

Z kolei Tomasz Kozłowski zakończony IV WKG uznał za sukces przedsiębiorców.

- Na pewno rozpoczęliśmy prawdziwy dialog z samorządem, po raz pierwszy widzimy chęć rozwiazywania wspólnie problemów – mówił Tomasz Kozłowski. - To był też czas na zadawanie decydentom trudnych pytań i po raz pierwszy mogliśmy usłyszeć uczciwą i szczerą odpowiedź. Na pewno czujemy się docenieni i ważni, bo wreszcie mamy partnera do rozmów. Sami na pewno musimy przeprowadzić aktualizacje regionalnych inteligentnych specjalizacji bo na mapie gospodarczej to się zmienia i te dokumenty trzeba bardzo szybko zmieniać. Jesteśmy za kontynuacją kongresu i chcemy coraz bardziej uczestniczyć w jego organizacji i rozwoju.

W czasie tegorocznego WKG przyznano wyróżnienia w konkursie **Top Inwestycje Pracodawcy Polski Wschodniej. Z województwa podlaskiego nagrodzeni zostali:**

- **firma MALOW z Suwałk**
- **firma TORPOL z Grajewa**

Przyznano wyróżnienia w konkursie **Top Inwestycje Komunalne Polski Wschodniej**. **Laureaci z Województwa Podlaskiego:**

- **Suszarnia osadów ściekowych w Suwałkach,**
- **Fabryka Mebli Forte na terenie Suwalskiej SSE oraz**
- **Fabryka Proszków Mlecznych Mlekovita w Wysokiem Mazowieckiem.**

Po raz kolejny wielką popularnością młodzieży cieszył się projekt „EEC Liderzy Przyszłości". 750 uczniów z kilkunastu białostockich szkół, kilkudziesięciu wolontariuszy usłyszało koncert grupy Cochise a potem wysłuchało Pawła Małaszyńskiego o jego drodze do sukcesu, poznało piłkarzy i trenera Jagiellonii Białystok, historię rajdowca i karateki Jarosława Kazberuka oraz Mariusza Kędzierskiego – 25 letniego artystę i mówcę motywacyjnego z Białegostoku, który urodził się bez rąk.

DELEGACJE ZAGRANICZNE

W otwarciu Wschodniego Kongresu Gospodarczego udział wziął Petar Dokić, Minister Energetyki, Górnictwa i Przemysłu Republiki Serbskiej.

Podczas Kongresu odbyły się również oficjalne delegacje zagraniczne z partnerskich regionów w Województwie Podlaskim. Podczas trzydniowej wizyty gościliśmy delegację z **Landu Dolnej Austrii** pod przewodnictwem Hansa Penza, Prezydenta Landtagu oraz z **Powiatu Dingolfing Landau w Niemczech** pod przewodnictwem Heinricha Trappa, Starosty Powiatu.

Obie delegacje wzięły udział w panelu *„Przedsiębiorczość, współpraca gospodarcza, otoczenie biznesu".* W wystąpieniach przybliżyli doświadczenia swoich regionów w

zakresie rozwoju przedsiębiorczości, wskazując jednoznacznie na konieczność rozwoju edukacji oraz współpracy biznesu z nauką.

Także w trakcie Wschodniego Kongresu Gospodarczego Podlaskie COI (Centrum Obsługi Inwestorów UMWP) we współpracy z IPH zorganizowało wizytę **Radców Handlowych** / **Konsuli Honorowych** z kilkunastu krajów świata (w tym z Angoli, Bułgarii, Kongo, Estonii, Finlandii, Francji, Węgier, Jemenu, Łotwy, Malezji, Czarnogóry, Rosji, Arabii Saudyjskiej, Senegalu, Hiszpanii, Szwajcarii, Holandii czy Wenezueli), podczas której zaprezentowano walory gospodarcze Województwa Podlaskiego. W ramach tej wizyty zaprezentowano trzy podlaskie firmy: RODEX Sp. z o. o, PROMOTECH Sp. z o.o. oraz PUHP LECH Sp. o.o. (Spalarni Śmieci w Białymstoku).

IV edycja WKG okazała się nie tylko idealnym miejscem do prowadzenia debat, ale również doskonałą okazją do podpisania porozumień o przyszłej współpracy. Taki właśnie dokument został w dniu 28 września 2017 r. uroczyście podpisany w gmachu Opery i Filharmonii Podlaskiej, w przerwie obrad Kongresu. **Administracja Wolnej Strefy Ekonomicznej „Grodnoinvest" z Republiki Białoruskiej** zawiązała pierwsze trwałe porozumienie o współpracy gospodarczej **ze Wschodnim Klastrem Budowlanym.** Kluczowymi Sygnatariuszami porozumienia był naczelnik administracji GrodnoInwest Siergiej Tkaczenko, a ze strony polskiej - Tomasz Kozłowski, Prezes Wschodniego Klastra Budowlanego oraz przewodniczący Podlaskiego Forum Gospodarczego.

W obradach IV edycji WKG aktywnie uczestniczyli przedstawiciele z **Komisji Europejskiej:**

- Pan **Wolfgang Munch, zastępca dyrektora wydziału ds. Polski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej oraz**
- **Pani Wallis Goelen Vanderbrock, kierownik działu ds. Polski, Czech i Słowacji, Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego**

Wnioski kluczowe - GOSPODARKA

- Zrównoważony rozwój naszego kraju wymaga nadrobienia dystansu przez wschodnie województwa Polski, co wiąże się z **koniecznością inwestycji, zwłaszcza w sferze infrastruktury**. Tutejsze projekty ekonomiczne powinny łączyć się w przemyślany, dalekosiężny system i tworzyć efekt synergii.
- Trwa przebudowa polskiej przedsiębiorczości. Teraz mamy do czynienia ze zmianą modelu rozwoju. Skończył się oparty o tanią siłę roboczą. **Należy szukać innych rozwiązań, a nie o opartych o tanią siłę roboczą, nieprzyjazną dla pracowników, ale o system partnerski**.
- **Nastąpi przenoszenie podlaskich przedsiębiorstw na Wschód**, bo płace np. na Białorusi są o połowę niższe, a w Polsce prawie nie ma bezrobocia.

Białorusi są o połowę niższe, a w Polsce prawie nie ma bezrobocia.

- Teraz opieramy się o eksport na zachód, sprzedajemy głównie do Niemiec, Wielkiej Brytanii, Czech, Skandynawii – 70 procent naszego eksportu tam jest kierowanych. To cieszy. **Ale przyszłość też jest na Wschodzie**. I ta przyszłość dotyczy też rozwoju handlu i inwestycji z sąsiadami najbliższymi, ale i dalszymi, czemu służyć mógłby rozwój Jedwabnego Szlaku.
- Inwestowanie w infrastrukturę jest ważne jeśli chodzi o rozwój regionów, ale **konieczne jest połączenie nauki (ośrodków akademickich) i biznesu.**
- Brexit wstrząsnął UE, nie ulega wątpliwości, że to będzie miało wpływ. **Należy szybciej realizować politykę spójności bez nadmiernej biurokracji**. UE określana jest mianem mekki biurokracji, ale niech to nie przesłoni tego, co ważne – zwłaszcza, jeśli chodzi o wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, bo tu Polska wydaje się być bardziej biurokratyczna.
- Należy uświadomić sobie **potrzebę dodatkowego wsparcia obszarów peryferyjnych UE**, w tym Polski wschodniej. To nie chodzi o przepompowywanie pieniędzy bogatych do biednych. System wyrównywania szans musi funkcjonować, bo UE potrzebuje stabilizacji, solidarności, spójności.
- **Barierą rozwoju przedsiębiorczości w województwie podlaskim jest niewystarczająca ilość wykwalifikowanych kadr**. W związku z tym należy podjąć działania celem rozwoju szkolnictwa zawodowego, zintegrowanego z potrzebami rynku. Niezbędna jest tutaj współpraca uczelni z otoczeniem gospodarczym. Uczelnie powinny być ukierunkowane na praktykę.
- W przypadku SSSE, z uwagi na brak wykwalifikowanych kadr, **inwestor często zmuszony jest do poszukiwania innej lokalizacji na prowadzenie swojej działalności.**
- Struktura podaży systemu edukacji nie jest dostosowana do popytu. **Współczesny biznes jest oparty o badania i osiągnięcia naukowe**. Podlaska gospodarka potrzebuje wysoko wykształconych inżynierów, ponieważ nasz przemysł coraz więcej eksportuje na rynki rozwinięte. Nasze usługi informatyczne mają popyt na całym świecie.
- Na terenie województwa podlaskiego funkcjonują firmy, które **angażują się w kształcenie zawodowe młodzieży**. Po części wynika to z faktu, iż szkoły nie są w stanie dysponować urządzeniami wysokich technologii. Z drugiej strony, **przedsiębiorcy mogą liczyć na dostępność wykwalifikowanych kadr.**
- **Polskie firmy powinny pracować nad budowaniem własnych marek**, zamiast występować w roli podwykonawców. Rozwijanie działalności eksportowej wydatnie zwiększa tempo doskonalenia się firmy i radykalnie przyśpiesza proces jej unowocześniania
- Najbardziej perspektywicznymi kierunkami działań eksportowych w ocenie PAIH są obecnie Iran i Angola. **Nie możemy też zaniedbywać rynków Białorusi, Rosji i Ukrainy**. Ważne jest budowanie przyczółków, choć rozwój ekspansji gospodarczej na rynkach dawnego ZSRR będzie dużo wolniejszy niż gdzie indziej.
- **Kluczem powodzenia w działalności eksportowej jest opracowanie dobrego**

produktu/usługi. Konieczne jest też przyśpieszenie procesu kształcenia i doskonalenia kadr, bo jest to obecnie największy hamulec w rozwoju firm.
- Konieczne jest **szybsze reagowanie polskich uczelni na potrzeby firm**, bo na rynku pracy jest zbyt mało specjalistów i firmy prowadzą ze sobą walkę o ich pozyskiwanie

Wnioski kluczowe – TRANSPORT

- Położenie Litwy sprzyja rozwojowi transportu czego dowodem jest 15% udział transportu w PKB. Głównie jest to tranzyt, a głównym kierunkiem w tranzycie jest Obwód Kaliningradzki – Rosja. **Konieczne jest rozszerzenie tranzytu o Polskę przez rozbudowę i modernizację przejścia granicznego w Braniewie**.
- Kluczowe znaczenie Rail Baltiki, która ma już 8070 km w trzech krajach Estonii, Litwie i Łotwie - jest też niezwykle istotna, gdyż łączy się z Arctic Corridor.
- Po zmodernizowaniu tych odcinków pociąg osiągnie prędkość 160km/h. **Aby pociąg osiągnął prędkość powyżej 200 km/h trzeba zmodernizować 51 przejazdów kolejowych**.
- Kluczową wciąż pozostaje rola samorządów lokalnych w przedmiocie modernizacji kolei – ich udział na rzecz rozwoju tego obszaru zasługuje na szacunek, ale wciąż konieczna jest intensyfikacja działań.
- Planowana trasa S19 **powinna być wpisana do transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T**, wtedy byłyby na nią zapewnione pieniądze z UE. Bez środków europejskich i wpisania tego korytarza do priorytetów Europy ta droga szybko nie powstanie.
- Jednym z głównych problemów i zagrożeń w przedmiocie szybkiej realizacji inwestycji są ogromne trudności firm budowlanych – w tym przede wszystkim **niedobór pracowników przez co rosną koszty inwestycji drogowych**. Należy wziąć to pod uwagę w przygotowywaniu i aktualizacji przetargów. W dużej części firm budowlanych większość pracowników pochodzi ze wschodu o czym świadczy wzrost kosztów budowlanych chociażby w Kijowie o 30%.
- **Dla województw Polski Wschodniej ta droga to „szkielet i kręgosłup",** droga kluczowa dla transportowego rozwoju tych regionów. Województwo Podlaskie przeznaczyło 1 mld zł na budowę dróg wojewódzkich łączących się lub przecinających Via Carpatię. W woj. Podlaskim trwają bardzo zaawansowane prace planistyczne i projektowe. Jednak do dziś nie jest w 100% pewny przebieg S19. Brak jest też ciągle konsensusu społecznego, gdzie ma się łączyć Via Carpatia z Via Baltica (droga S61). To wszystko rzutuje na możliwości sprawnej realizacji całej inwestycji.

Wnioski kluczowe – ZDROWIE

- Udział kapitału prywatnego może **korzystnie wpływać na dostępność i jakość świadczeń opieki zdrowotnej.**
- Ryczałtowy sposób finansowania świadczeń opieki zdrowotnej może być szansą dla szpitali objętych postępowaniami restrukturyzacyjnymi.

- Wprowadzenie nowego modelu finansowania świadczeń zdrowotnych w sieci nie przyczyni się do poprawy dostępności świadczeń opieki zdrowotnej, w tym do skrócenia czasu oczekiwania.
- Zmiany w organizacji nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej będą wyzwaniem dla dyrektorów szpitali znajdujących się w sieci, bowiem będą zmuszeni zmierzyć się nie tylko z niedoborem kadr medycznych, ale również z niższym niż dotychczas poziomem finansowana tych świadczeń

Wnioski kluczowe – ENERGETYKA

- **Korzystne jest dokonywanie zakupów pakietowych energii** głównie ze względu na większą możliwość negocjacji ceny przy takim zakupie.
- **Należy dążyć do rozwoju lokalnych źródeł energii** biogazowni. Funkcjonująca w Siemiatyczach biogazownia przy oczyszczalni ścieków zapewnia ciepło i energię dla tejże oczyszczalni.
- **Należy budować elektrociepłownie**, dzięki którym likwidowane będą kotłownie węglowe a przez to zostanie ograniczona emisja zanieczyszczeń do powietrza.
- W Polsce brak jest wyraźnej konkurencji pomiędzy firmami sprzedającymi energię w zakresie ceny i urozmaicenia możliwych do nabycia pakietów energii.
- **Magazynowanie energii jest procesem drogim**, w Polsce nierozwiniętym wymagającym dużych nakładów

Wnioski kluczowe – EDUKACJA

- **Reforma szkolnictwa wyższego** – kluczem do szeroko pojętej współpracy uczelni wyższych ze sferą biznesu.
- Uczelnie wyższe będą kształciły młodzież i prowadziły zajęcia w tematach i obszarach, w których dana uczelnia prowadzi badania naukowe.
- **Podnoszenie kwalifikacji przez kontakt z biznesem** jest pozytywnie postrzegane przez nauczycieli akademickich, którzy deklarują zarówno chęć jak i potrzebę korzystania z takiej formy dokształcania się.
- Zadaniem uczelni wyższych jest **kształtowanie wśród studentów chęci rozwoju i pasji.**
- Wartością dodaną współpracy między uczelniami wyższymi, a sferą biznesu jest możliwość obserwacji przyszłych kadr gospodarki oraz właściwe ich ukierunkowanie. Regionalni pracodawcy województwa podlaskiego przejawiają własną inicjatywę w poszerzaniu tego rodzaju kontaktów.

Wnioski kluczowe – BRANŻA ROLNO – SPOŻYWCZA

- **Wysoka jakość, dobra marka, tradycja połączona z innowacyjnością**, są to najważniejsze atuty naszych produktów spożywczych.
- **Bogactwo kultury i przyrody naszego regionu** przyczynia się do ciągłego rozwoju lokalnej, rodzinnej branży spożywczej.
- Rozwój **większości gałęzi przemysłu** wynika z rolnictwa i jest od niego uzależnione.
- Nasze atuty to **tradycyjne metody produkcji i bardzo wysoka jakość wyrobów**

- Nasze atuty, to **tradycyjne metody produkcji i bardzo wysoka jakość wyrobów**.
- Nasz Region ma potencjał. Nie na wszystko mamy jednak wpływ. **W pewnych przypadkach odległość jaka dzieli nas od Warszawy czy zachodnich aglomeracji jest atutem** (czyste powietrze, bogactwo natury) z drugiej zaś strony podnosi koszty dystrybucji.
- Bardzo ważna jest **współpraca pomiędzy firmami w danym Regionie** (przykładem może być Polmos - kupuje zioła i owoce (np. pigwę) od naszych producentów).
- Embargo rosyjskie nie musi być tylko przeszkodą. Sytuacja ta spowodowała duże zmiany na rynkach, zakończyła wiele transakcji, jednak bardzo mocno zmotywowała Polski Rząd i polskich producentów do **poszukiwania nowych rynków zbytu i realizacji nowych technologii**.
- embargo na jabłka spowodowało **konieczność wyhodowania nowych odmian** o jabłkach jednobarwnych, na które jest popyt na rynku zachodnim.
- **W branży mleczarskiej jesteśmy potentatem**. Mamy 20% udziału w krajowym rynku jeśli chodzi o produkcję mleka. Cena mleka, zwłaszcza w mleczarniach województwa podlaskiego jest bardzo dobra. Jednak jest to rynek dość zmienny. W Polsce nadprodukcja mleka wynosi ok. 30%. Eksportujemy również na rynki wschodnie, jednak w związku z embargiem zatraciliśmy Polskie Marki.

Wnioski kluczowe – INNOWACJE

- Innowacyjność to konieczność, tylko tak można skutecznie konkurować. Jednak, aby prowadzić prace badawczo-rozwojowe, trzeba mieć kapitał. **Większość firm w Polsce to firmy małe, o niskiej rentowności**. One nie rozwiną B+R. Nie stać ich na takie inwestycje.
- Przedsiębiorcy są obciążani zbyt dużymi opłatami, np. ZUS-owskimi. Trzeba to zmienić. **Potrzebna jest też reforma podatkowa**, ale korzystna dla przedsiębiorców.
- Ważne jest **wprowadzanie ulg dla przedsiębiorców prowadzących działalność badawczo-rozwojową,** ale pod warunkiem, że w ślad za ulgami nie pójdą kontrole np. ze „skarbówki", podważające zasadność ulg.
- Małym firmom trzeba pomóc. I dostarczyć im technologie, wytwarzane przez duże firmy. Warto więc, by nawiązywały współpracę, np. poprzez różne instytucje otoczenia biznesu.

Wnioski kluczowe – TURYSTYKA

- Turystyka może stać się **istotnym elementem rozwoju gospodarki** Województwa Podlaskiego.
- Znacząca rola turystyki transgranicznej w rozwoju regionu. Jako przykład podano Puszczę Białowieską, będącą jednym z **najbardziej udanych produktów turystyki transgranicznej**. Ruch bezwizowy z Białorusią oraz polsko -białoruska grupa robocza ds. rozwoju Kanału Augustowskiego mają na celu rozwinięcie turystyki transgranicznej i jak najlepszego wykorzystania potencjału.
- Potrzeba posiadania **skoordynowanej oferty turystycznej** i skonsolidowania

- Potrzeba posiadania **skoordynowanej oferty turystycznej** i skonsolidowania działań.
- Jednym z głównych problemów turystyki Polski Wschodniej jest krótki sezon i często niesprzyjająca pogoda latem. Aby zachęcić turystów do **przyjazdu również poza sezonem,** potrzebne są innowacje w turystyce oraz stworzenie oferty unikalnej, ciekawej bez względu na warunki pogodowe.

(opr.mk)

Wnioski z WKG 2017.docx (140.8 KB)